පඬුවස්නුවර ප්‍රදේශයෙන් හමුවන අනුරාධපුර අවදියේ භාවිත උළු තුළින් හෙළිවන සමාජය

මන්දාරම්නුවර චන්දානන්ද හිමි

පර්යේෂණ නිලධාරී (පුහුණුවන) පඬුවස්නුවර ව්‍යාපෘතිය,මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල
Email- mandaramnuwara@gmail.com

හැඳින්වීම

පඬුවස්නුවර ආශ්‍රිත නිකසලානුවර පුරාවිද්‍යා පරිශ්‍රයෙන් විවිධ වර්ගවලට අයත්, විවිධ ප්‍රමාණයන්ට අයත්, විවිධ හැඩ දරන උළු හමුවන අතර ඒවායෙහි ඇති අක්ෂර, සංකේත, මානව හා සත්ව අත්පා සටහන් ආදිය උපයෝගී කොටගෙන එකී සමාජය පිළිබඳව තොරතුරු රැසක් මතු කර ගත හැකිව පවතී. මෙම පර්යේෂණයේ දී එම උළු තුළින් මතු කරගත හැකි සාමාජීය, ආර්ථික, ආගමික ආදී තොරතුරු කවරේද යන්න විමසා බැලේ.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

කැණීම් තුළින් හමුවන මෙම උළු පිළිබඳව ක්ෂේත්‍රයේ සිදු කරන පර්යේෂණ, මෙන් ම ඒ පිළිබඳ ඇති මූලාශ්‍ර අධ්‍යයනයෙන් මෙම පර්යේෂණය සිදු කෙරේ.

පර්යේෂණ ගැටලුව

මෙම උළු භාවිත කරන ලද සමාජයේ ස්වරූපය කෙබඳු ද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම

අරමුණ

කැණීම් මගින් හමුවන උළු අධ්‍යයනය කොට ඒවායේ සුවිශේෂීතා අධ්‍යයනය කිරීම

සත්වයින්ට ජීවත් වීම සඳහා වාසස්ථානයක් අවශ්‍යය ය. පක්ෂීහු ඒ සඳහා කූඩු හෝ ගස් බෙන සකස් කර ගනිති. උරගයින් හුඹස් හෝ ගල් බෙන ද සිව්පා සතුන් රූක් ගොමු ද භාවිත කරති. මිනිසුන් ඒ සඳහා සකස් කර ගනු ලබන්නේ නිවාස ය. නිවසක් සකස් කිරීමේදී ඒ සඳහා ගල්, ගඩොල් ආදී ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය මෙන්ම එම ගොඩනැගිල්ල සෙවිලි කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා අමුද්‍රව්‍යට ද විශේෂත්වයක් හිමිවේ. ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයේ ගල් ලෙනෙන් අවු වැසි සඳහා ආරක්ෂාව සපයාගත් මානවයෝ ශාරීරික හා මානසික දියුණුවත් සමග අළුත් මං ඔස්සේ ඊට පිළියම් සෙවූහ. ප්‍රාථමික සමාජයේ කොළ අතු සෙවිලි කළ වාසස්ථානවල ජීවත් වූ මිනිස්සු ඊට පසු කාලීනව පිදුරු, තල්කොළණී මානා, ඉලුක් වැනි ස්වාභාවික ද්‍රව්‍යවලට ජනතාව හුරු වූහ. ඉන් පසු යුගය සෙවිලි තහඩු, කොන්ක්‍රීට් පියසි හා උළු මාධ්‍යයට ජනතාව පෙළඹුණු බව පෙනේ. අදින් වසර දහස් ගණනක ඉතිහාසයක් කරා ඇදෙන මොහෙන්දෝජාරෝ සහ හරප්පා ශිෂ්ටාචාරවලද උළු භාවිත ව ඇත. අනුරාධපුර අවදියේ ගොඩනැගිලි කර්මාන්තය සඳහා බෙහෙවින් උළු භාවිතව ඇති බවට අනුරපුර භූමියෙහි අදටත් විසිරී ඇති උළු කැබලි සාක්ෂ්‍ය දරයි. අනුරාධපුර අවදියේ අග භාගයට අයත් අක්ෂර සහිත උළු කැට ත්‍රිත්වයක් මගින් එම උළු, පූජාකළ දායකයන්ගේ නම්, ඒ සඳහා වැය කළ මුදල් ප්‍රමාණය, ඥාති සම්බන්ධතා ආදී ආර්ථික, සාමාජික තොරතුරු රැසක් අනාවරණය වන අතර ඒ තුළින් පැරණි ගොඩනැගිලි ශිල්පය පිළිබඳව ද තොරතුරු රැසක් මතු කර ගත හැකි ය. මෙම දුර්ලභ ගණයේ ලේඛන හමුව ඇත්තේ පඬුවස්නුවරට නුදුරු නිකසලානුවර විහාර බිමෙහි කැණීමකිනි.

අනුරාධපුර අභයගිරි විහාරයෙන් ද විවිධ හැඩ, ප්‍රමාණ, වර්ණ ගැල්වූ උළු බහුලව හමුවී ඇත (කුලතුංග, 1996). ඒවා බෝධිසර, ගොඩනැගිලි ආදියට අයත් ය. මේවායෙහි පිට පැත්ත පමණක් වර්ණ ගන්වා ඇත. බොහෝවිට මේවා ඍජුකෝණාශ්‍රාකාර ය. දිග 69 mm-20 mm දක්වා වේ. පළල 75

mm-17 mm දක්වා ද ඝණකම 12 mm සිට 136 mm දක්වා ද යන විවිධ ප්‍රමාණයන්ගෙන් හමුවී ඇත (කුලතුංග, 2000).

මීට අමතර ව අනුරපුර මහාවිහාර භූමියෙන් ද උළු කැබලි රැසක් හමුව ඇත. ඇතැම්වා වර්ණාලේපිත ය. මීට සමාන උළු අනුරපුර ඇතුල්නුවර කැණීමෙන් ද හමුවී තිබේ (කුලතුංග, 2003).

නමුත් උළු කැටවල ලියන ලද අක්ෂර හමුවීම දුර්ලභ ය. එවැනි අක්ෂර සහිත උළු කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයෙහි නිකසලාතුවරින් හමුව ඇත. "බතීගෙ දුවනියන්දෑ විසින් පිංපිණිය දුන් රන් අකක උළුයි" යනු එක් උළු කැටයක පෙළෙහි අර්ථයයි. මේ අනුව එම උළුවල සම්පූර්ණ අර්ථය විග්‍රහ කර බලන විට තත් සමාජයේ සාමාජීය තොරතුරු රැසක් අනාවරනය කරගත හැකි ය. එහි විවිධ පුද්ගලයන් හැඳින්වීම සඳහා නම් භාවිත කොට ඇත. බතී, සාතියා, සෙනෙනාළුන් යනු එම නාම ය. මේ සියල්ල පුද්ගල නාමයෝ ය. මේවායෙහි බොහෝ විට සඳහන් ව ඇත්තේ ගෘහ ප්‍රධානියාගේ නාමය සඳහන් කොට හෝ පරම්පරාවේ ප්‍රසිද්ධියක් උසුලන අයෙකුගේ නමක් සඳහන් කොට ඔහුගේ අසවල් නෑකම ඇති තැනැත්තා යනුවෙන් සඳහන් කිරීමයි. මෙය අනුරපුර සමාජයේ සාමාන්‍යයෙන් දැකිය හැකි ලක්ෂණයකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව අවදියේ ශිලා ලේඛනවල ද පුරුෂයා මුල් කොටගෙන කරන ලද හඳුන්වාදීම් දැකිය හැකි ය. ගපති නග පුත තිශහ ලෙණෙ ශගශ (මුදියන්සේ, 2000, 58) (ගෘහපති නාගගේ පුත්‍ර...) ගණක චලිතිශ පුත පරුමක තිශහ ලෙණෙ (ඉහත, 74) (ගිණුම්කරු චලිතිස්සගේ පුත්‍ර...) පරුමක මිත කඩය පරුමක (ප්‍රමුඛ මිත්තගේ භාර්යා...) පරුමක පශුදවෙල ඣිතය රොහණි (ඉහත, 87) (ප්‍රමුඛ පශුදවෙලගේ දුහිතෘ...) යනාදී වශයෙනි. මෙම උළු ලේඛනවල ද බතීගෙ දුවනියන්දා, සාතියාණන් හැම්බු ආදී වශයෙන් පුද්ගලයා මුල් කොට හැඳින්වීම් සිදු කොට ඇත. මෙහි සමාජ සම්බන්ධතා සඳහා ද නිදසුන් කිහිපයක් හමුවේ. බතීගෙ දුවනියන්දා යන්නෙහි සඳහන්ව ඇත්තේ ලෙන් ලිපිවල සඳහන් ඣිතය යන්නෙහි ම පසු කාලීන සංවර්ධිත අවස්ථාව ය. වර්තමානයේ ද එය දුවනි ලෙසින්ම ව්‍යවහාර වේ. න්දෑ (මෑණියන්දෑ) ලෙස වර්තමානයේ ව්‍යවහාර වන ගෞරවාර්ථයෙහි භාවිත කෙරෙන ප්‍රත්‍යය න්දා ලෙස ක්‍රිස්තු වර්ෂ 08-10 ශත වර්ෂවල යෙදී ඇති බවට මෙය සාධකයකි. දෙවැනි උළු කැබැල්ලෙහි පෙළෙහි අර්ථය වන්නේ "සාතියාණන්ගේ අඹුව ද, මනසක් සෙනෙනාළුන්ගේ සොළී විපසදෙවූ අඹුව ද රන් පණස් කළඳක් දී (උළු)තබන ලදී." යන්නයි. එහි ඇති පුරුෂ නාම දෙක වන්නේ "(සා)තියාණන්", "මනසක්සෙනෙනාළුන්" යන්නයි. මෙහි ද පුරුෂයා මුල් කොට කරන ලද හැඳින්වීමක් දක්නට ලැබේ. සීගිරි පද්‍යවල ද ඉහත සඳහන් ආකාරයේ නාම දක්නට ලැබේ. මෙහි ඇති ඥාතිත්වය වන්නේ හැම්බු යන්නයි. එනම් අඹුව හෙවත් භාර්යාව යි. එය ඇතැම් ලිපිවල හිමබ, හිමබි, හිමබියි, හිමබු, හිමබින්, හිමබියන්, හිමබුන්, හිඳබුයුන්, හිමම්බි, හිමම්බු, හිමම්බුයු, හිමම්බුයුන් යනුවෙන් සඳහන්ව ඇත. පළමු ලිපියෙහි ඇති පුණ්‍ය කර්මය වී ඇත්තේ රන් අකක උළු පිදීමයි. දෙවැන්න කළං පණහක් වැය කොට උළු පිදීමයි. වී ඇට එකසිය හැටක් කළඳකි. අක අටක් කළඳක් බව ද සඳහන් වේ (කල්දේරා, 1959, 02). ඒ අනුව වී ඇට විස්සක බර අක එකකි. මඳටිය ඇට විස්සක් ද කළඳකි (ඉහත). මෙය වංශකතාගත සාධක තහවුරු වන අවස්ථාවකි. එනම් මෙකල්හි මුදල් වටිනාකම් කළං, අක, මසු, පල, ආදී වශයෙන් බරෙහි ප්‍රමාණයට අනුව මිල තීරණය කිරීමේ ක්‍රමයයි. මෙහි දී අකකින් හා කළං පණහකින් කොපමණ උළු කැට ප්‍රමාණයක් සකස් කිරීමට හැකිවූයේ ද යන්න අධ්‍යයනය කළ යුතුය. මෙහි හමුවන උළු විවිධ හැඩ හා විවිධ පරිමාණයන්ට ද අයත් වේ.

මෙහි මුල් පූජාවට වඩා භාරසියයක අගයකින් යුත් පූජාවක් පිළිබඳ දෙවැනි උළු කැටයේ සඳහන් වේ. අතීතයේ සිට විවිධ පූජාවන් දායක දායිකාවන් විසින් විහාරස්ථාන අරමුණු කොටගෙන සිදු කර ඇති බවට පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක හමුවන අතර මෙබඳු ආකාරයේ උළු පූජාවන් පිළිබඳ ලේඛනගත සාධකයක් වශයෙන් මෙහි ඇත්තේ ඉහළ වටිනාකමකි. මෙහිදී අපගේ අවධානයට ලක් විය යුතු කරුණකි. එනම් මෙම මුදල් ප්‍රමාණයන්ගෙන් කොපමණ උළු සංඛ්‍යාවක් සකස් කළ හැකිද යන්නයි. මෙම කැණීම් භූමියෙන් හමුවී ඇති උළු ප්‍රමාණය මහත් ය. මෙම උළු විවිධ පුද්ගලයන් විසින් තමන්ට හැකි අයුරින් පූජා කරන්නට ඇත.

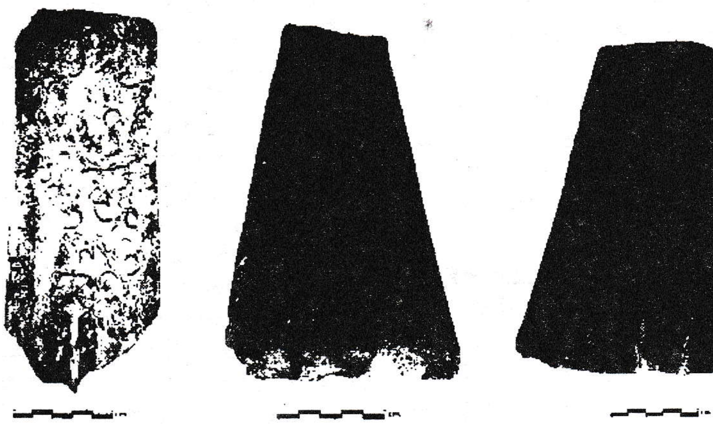

රූපය 1. උළු කැට

රූපය 2. [illegible]

එහිදී සමාජයෙහි ප්‍රභූ පැලැන්තිය නියෝජනය කළ දායකයින් තම පූජාවන් පිළිබඳව සමාජය දැනුවත් කිරීම සඳහා උළු මත ලේඛන ලියා එයින් තම පූජාවන් සංකේතවත් කරන්නට ඇති බව මෙම ලේඛන තුළින් පැහැදිළි ය.

මෙම උළු කැට වහලයේ රීප්පවල රැඳවීම සඳහා භාවිත කොට ඇති තාක්ෂණය ද තෙවැදෑරුම් ය.

1. තව්වක් විද ඇණ ගැසීම

2. උළු කැටයේ ඉහළ දාරයේ මධ්‍යයෙන් 1 cm පමණ දිග පළල ඇති දාරයක් නිර්මාණය කිරීම

3. උළු කැටයේ ඉහළ දාරයේ මුල සිට අග දක්වා කුඩා ගැටියක් නිර්මාණය කිරීම

මීට අමතරව නිර්මාණ තාක්ෂණය ලෙස මෙම උළු සකස් කොට අව්වේ වියලා තෙත සිඳුණු පසු පොරණුවට දමා පිළිස්සූ බවට සාධක ලෙස අක්ෂර ලිවීම හා ඒවායේ සත්ව කුර සටහන් දක්නට ලැබීමෙන් පැහැදිළි වේ.

අනුරාධපුර අවදිය නියෝජනය කරන මෙම උළු කැටවල ඇති සංකේත තුළින් එකල සත්ව ගහනය, සත්ව වර්ග, සාක්ෂරතාව, මානව ඇඟිලි සටහන්වලින් මානව ශරීරප්‍රමාණ ආදී සුවිශේෂී සමාජ විද්‍යාත්මක පැතිකඩ ද අධ්‍යයනය කළ හැකිය. දැනට මෙහි කරන ලද කැණීම් මගින් ඌරු පා සටහන්, එළු පා සටහන් ආදිය සහිත උළු පහසුවෙන් හඳුනා ගත හැකිව පවතී.

යකඩ භාවිතය පිළිබඳව ද මෙම උළු තුළින් සාධක අනාවරණය වේ. මෙම ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව බහුලව යබොර කැබලි දක්නට

ලැබේ. මෙම ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව ම යකඩ නිෂ්පාදනය සිදු වූයේ ද නොඑසේනම් පිටතින් යකඩ නිෂ්පාදන ගෙන ආවේද යන්න පිළිබඳව අධ්‍යයනය කරන විට පෙනී යන කරුණක් වන්නේ භාවිත කර ඇති යකඩ ප්‍රමාණයන් අනුව ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව ම ඒවා නිෂ්පාදනය කරන්නට ඇති බවය. 30cm පමණ දිග දිග යකඩ ඇණ, කඩු වැනි ආයුධවල කොටස් හමුවන යකඩ කොටස් අතර වේ.

සමාලෝචනය

මේ අනුව පඬුවස්නුවරට ආශ්‍රිතව කැණීම් මගින් හමුව ඇති උළු අධ්‍යයනය කිරීමෙන් හෙළිවන තොරතුරු අනුව අනුරපුර අවදියේ අග භාගය වන විට මෙම ප්‍රදේශයේ සමාජය පිළිබඳව ආර්ථීක, දේශපාලනික, ආගමික, සාමාජික ආදී තොරතුරු රැසක් අනාවරණය කරගත හැකිව පවතී. වර්තමානයට සාපේක්ෂ ව දියුණු ක්‍රමවේදයට සකස් කළ උළු මෙම ප්‍රදේශවල අතීතයෙහි ද තිබූ බවට තොරතුරු මේවායින් සැපයෙන අතර, ඔවුන් දියුණු ලෙස සන්නිවේදන ක්‍රමවේද බොහෝ ස්ථානවලට යොදාගෙන ඇති බව ද මේවායෙහි සිදහන් කොට ඇති තොරතුරුවලින් සාධක සැපයේ. වර්තමානයේ ද විහාරස්ථානයකට යමක් පූජා කිරීමේදී හෝ යමක් විවෘත කිරීමේ දී නම සමග පූජාවේ ප්‍රමාණය සිදහන් කිරීමේ සංස්කෘතියක් දැකිය හැක. මෙවැනි දෑ ආරම්භ වී ඇත්තේ මුල් කාලීනව බව මෙවැනි සාධක මගින් තහවුරු කරගත හැකිය. ඉහත කරුණු අනුව අනුරාධපුර අවදියට අයත් ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම පිළිබිඳ ව මෙන්ම අක්ෂර පිළිබිදව ද සාමාජීය වශයෙන් වැදගත් තොරතුරු විශාල ප්‍රමාණයක් ද මෙමගින් හිදුනාගත හැකි බව පැහැදිළි ය.

ආශ්‍රෙය ග්‍රන්ථ

කුලතුංග ටී.ජී, 1998, යුනෙස්කෝ ශ්‍රී ලංකා සංස්කෘතික ත්‍රිකෝණය, අභයගිරි විහාර ව්‍යාපෘතිය-25 වන සයමාසික පුරාවිද්‍යා කැණීම් වාර්තාව, 1994/01/01-1994/06/30, මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල, කොළඹ.(221-228 පිටු)

කුලතුංග ටී.ජී, 2000, යුනෙස්කෝ ශ්‍රී ලංකා සංස්කෘතික ත්‍රිකෝණය, අභයගිරි විහාර ව්‍යාපෘතිය-21 වන සයමාසික පුරාවිද්‍යා කැණීම් වාර්තාව, 1992/01/01-1992/06/30, මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල, කොළඹ.(72-75 පිටු)

කුලතුංග ටී.ජී, 2003, මහාවිහාර ව්‍යාපෘතිය අනුරාධපුර, ද්විතීය වාර්තාව, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව-මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල, 2000 ජනවාරි 2000 ජූනි, (72-75 පිටු)

මුදියන්සේ, නන්දසේන, 2000, සිංහල ශිලා ලේඛන සංග්‍රහය, ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ

කල්දේරා, ලීලානන්ද, 1959, ශ්‍රී ලංකාවේ මිල මුදල්, ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේතුව(02 පිටුව)